

Växjö kommun

Beslut för förskoleklass och grundskola

efter tillsyn i Söraby skola
belägen i Växjö kommun

Tillsyn i Söraby skola

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Växjö kommun under hösten 2015. Söraby skola besöktes av Skolinspektionen mellan den 3 och 5 november 2015.

Måluppfyllelse och resultat

Skolverkets statistik över de nationella ämnesproven för årskurs 3 läsåret 2013/14 visar att andelen elever på Söraby skola som nått kravnivån för delproven i matematik är mellan 51,1 procent och 100,0 procent. I svenska är andelen elever som nått kravnivån för de olika delproven på Söraby skola mellan 69,8 procent och 100,0 procent. Skolverkets betygsstatistik för årskurs 6 läsåret 2013/2014 visar att alla elever uppnådde betygen A-E i ämnet slöjd, i övriga ämnen så nådde inte samtliga elever betygen A-E. Observera att det inte finns några resultat för årskurs 6 i ämnet svenska som andraspråk, på grund av för få antal elever. Högst genomsnittlig betygspoäng läsåret 2013/2014 finns i engelska, 15,8 poäng. Lägst poäng finns i ämnena biologi, kemi, fysik och teknik, 12,3 poäng i samtliga ämnen. För årskurs 6 visar Skolverkets statistik över de nationella ämnesproven läsåret 2013/14 att den genomsnittliga provbetygs-poängen i engelska var 14,6 poäng. I matematik var den genomsnittliga provbetygs-poängen 12,3 poäng och i svenska var den genomsnittliga provbetygs-poängen 13,2. Skolverkets statistik läsåret 2013/2014 visar att det finns en stor diskrepans mellan resultat på de nationella proven och terminsbetyget på våren i årskurs 6. I matematik så fick 60 procent av eleverna ett högre terminsbetyg jämfört med provbetyget. I engelska så fick 48,3 procent eleverna ett högre terminsbetyg jämfört med provbetyget. I bägge dessa ämnen så fick ingen elev ett lägre terminsbetyg jämfört med provbetyget. Skolans redovisning av andelen elever som har nått de nationella målen/kunskapskraven i årskurs 3 år 2014 visar att 96 procent av eleverna klarade målen i svenska, 93 procent i matematik samt 100 procent i samhälls- respektive naturorienterande ämnena. Skolan har redovisat måluppfyllelse i årskurs 3, 5 och 6 i de olika ämnena för åren 2010 till 2014.

De enkäter som Skolinspektionen har genomfört under våren 2015 och som finns besvarade av vårdnadshavare för elever i förskoleklass och grundskolan indikerar att verksamheten på Söraby skola inte präglas av studiero och trygghet.

Översikt över konstaterade brister i verksamheten

Skolinspektionens ingripanden

Område	Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
1. Undervisning och lärande	Föreläggande vid vite	2016-05-16
2. Extra anpassningar och särskilt stöd	Föreläggande vid vite	2016-05-16
3. Bedömning och betygssättning	Ingen brist konstaterad	
4. Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling	Föreläggande vid vite	2016-05-16
5. Förutsättningar för lärande och trygghet	Föreläggande vid vite	2016-05-16
6. Styrning och utveckling av verksamheten	Föreläggande vid vite	2016-05-16

I kolumnen "Typ av ingripande" anges den allvarligaste formen av ingripande Skolinspektionen har meddelat inom det arbetsområde som granskats.

Skolinspektionens bedömningar anges längre fram i detta beslut.

Sammanfattande bedömning

Skolinspektionens utredning visar att det finns brister inom centrala områden som allvarligt försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen för utbildningen. Motsvarande brister inom områdena Undervisning och lärande samt Trygghet och studiero konstaterades vid tillsynen 2012 (dnr 43-2011:3356).

Tillsynen visar att skolan har brister i arbetet med att stimulera elever att nå längre i sin kunskapsutveckling.

Tillsynen visar vidare att skolans arbete med särskilt stöd brister och att det inte finns tillgång till en elevhälsa som arbetar förebyggande och hälsofrämjande. Tillsynen visar vidare att det på Söraby skola saknas tillgång till skolpsykolog och kurator, och att det finns elever som har behov av insatser inom ramen för särskilt stöd som inte kan tillgodoses eftersom utredningar inte kan genomföras. Det framgår även att beslutade åtgärder inte alltid genomförs samt att det finns brister i arbetet med att följa upp det särskilda stöd som ges.

I intervjuer i samband med skolbesöket uppges att det finns elever som har behov av studiehandledning på modersmålet som man vid skolan inte förmår tillgodose. Bedömningen av tillgången till studiehandledning på modersmålet kommer emellertid att framgå av det beslut som rör huvudmannens samlade ansvarstagande för förskoleklass och grundskola i kommunen.

Tillsynen visar att Söraby skola har brister när det gäller att se till att eleverna har en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. Intervjuer visar att skolan inte präglas av trygghet, eleverna beskriver en rad olika platser inom skolans lokaler och område där de inte känner sig trygga och där vuxennärvaron är bristfällig. Intervjuer och lektionsobservationer som Skolinspektionen har genomfört visar att studieron i vissa klasser är bristfällig, vilket i förlängningen leder till att elevernas möjlighet att nå kunskapskraven försvåras. Tillsynen visar vidare att det inte bedrivs ett tillräckligt målinriktat arbete mot kränkande behandling och att rektor inte alltid anmäler uppgifter om kränkande behandling till huvudmannen.

Tillsynen visar vidare att det inte sker samverkan mellan förskoleklass och arbetslaget för årskurs 1-3, vilket försvårar skolans arbete med att nå utbildningsmålen. Vidare så visar tillsynen att skolan saknar studie- och yrkesvägledare. Som en följd av detta så informeras inte eleverna om vilka konsekvenser som språkvalet får för det sammanräknade meritvärdet i slutbetyget. Vid tillsynen framkom även att det skolbibliotek som finns beläget i skolans lokaler inte används för att stödja elevernas lärande och kunskapsutveckling, eftersom eleverna bara får besöka skolbiblioteket var fjärde vecka.

Tillsynen visar dessutom att det finns brister i skolans systematiska kvalitetsarbete som behöver förstärkas så att det används som ett verktyg för att identifiera de utvecklingsbehov som finns, och att detta underlag sedan får styra vilka förbättringsinsatser som behöver vidtas. Det är viktigt att ett systematiskt kvalitetsarbete tar avstamp i resultaten och fångar de kärnprocesser som dagligen pågår inom skolans verksamhet. Ett led i detta arbete är att göra dem som verkar i dessa processer, lärare, elevhälsa och övrig personal, delaktiga. Detta underlag måste sedan analyseras så att skolans utvecklingsbehov blir tydliga och beslut kan fattas om nödvändiga förbättringsåtgärder.

Slutligen så visar tillsynen att det finns brister i skolans arbete med att ge personalen den kompetensutveckling som krävs för att de ska kunna utföra sina arbetsuppgifter.

Skolinspektionens beslut

Föreläggande vid vite

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 och 27 §§ skollagen (2010:800) Växjö kommun att vid vite av 500 000 **senast den 16 maj 2016** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Växjö kommun inte följer detta föreläggande kan Skolinspektionen ansöka hos förvaltningsrätten om utdömmande av vitet.

Undervisning och lärande

Skolan ska se till att den ordinarie undervisningen utgår från och genomförs på ett sådant sätt att den främjar elevernas möjligheter att nå de nationella målen och kunskapskraven. I detta ingår att läraren ger eleverna ett aktivt lärarstöd genom att exempelvis genomföra strukturerade lektioner, genomföra undervisningen utifrån tydliga mål och syften och ge eleverna tydliga beskrivningar och förklaringar. Vidare anpassar läraren undervisningen efter elevernas olika förkunskaper och intressen, och ger eleverna såväl stöd som stimulans och utmaningar. I detta arbete kan samråd med elevhälsan underlätta. Genom bland annat en varierad, stimulerande och utmanande undervisning, och genom konstruktiv återkoppling, stärker läraren elevernas vilja att lära. För att kunna individanpassa undervisningen och ge eleverna inflytande över denna är det centralt att läraren skaffar sig kunskap om elevernas olika behov och förutsättningar, liksom låter eleverna vara delaktiga i planeringen av undervisningen.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Växjö kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- I undervisningen tas hänsyn till varje enskild individs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande. (1 kap. 4 § och 3 kap. 3 § skollagen; Lgr 11, 1. Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.2. Kunskaper)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen.

- Huvudmannen ska se till att elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling.

Motivering till bedömning av brist

Av skolförfattningarna framgår att det i undervisningen ska tas hänsyn till varje enskild individs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande. Elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås ska ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling.

Intervjuade elever uppger att de i vissa ämnen kan få spela kort eller spel när de är klara med det som ska göras. Det uppges även att det är vanligt att eleverna får jobba med det som de kallar för rester eller med något annat ämne när de är klara med det planerade lektionsinnehållet. Det förekommer också att eleverna upplever att det finns stopp i undervisningen och när de har nått dit så får de inte alltid arbeta vidare i samma ämne.

Lärarna beskriver vid intervju att det är lättare att stimulera eleverna i vissa ämnen, som exempel nämner de matematik där de anser sig ha en bra extrabok som gör att de kan utmana eleverna. Samtidigt beskriver lärarna att de anser det vara svårare att utmana eleverna i NO- respektive SO-ämnena eftersom uppfattningen bland lärarna är att eleverna måste kunna läsa bra för att kunna utmanas i dessa ämnen.

Det uppges i rektorsintervjun att man på skolan inte har fört några pedagogiska resonemang kring hur man ska utmana elever att nå längre. Rektor beskriver att fokus bara har varit på de elever som presterar dåligt. Rektor uppger vidare att följderna av detta har blivit att elever på skolan inte blir utmanade att nå längre.

Utredningen visar att det finns brister i skolans arbete med att anpassa undervisningen utifrån elevernas behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande. Intervjuer med elever, lärare och rektor visar att skolan brister i arbetet med att ge de elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås ledning och stimulans att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling. Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen att skolans arbete med att anpassa undervisningen inte uppfyller författningarnas krav.

Motivering till föreläggande vid vite som ingripande

Skolinspektionen får enligt 26 kap. 10 § skollagen förelägga en huvudman som enligt denna lag står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten. Ett beslut om föreläggande gäller omedelbart. Ett föreläggande ska ange de åtgärder som tillsynsmyndigheten anser nödvändiga för att avhjälpa de påtalade bristerna.

Enligt 26 kap. 27 § skollagen får ett föreläggande förenas med vite. Skolinspektionen ska förena ett föreläggande med vite om förelägandet avser en eller flera brister som allvarligt försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen för utbildningen, om det inte av särskilda skäl är obehövligt.

Då Växjö kommuns verksamhet inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, finns skäl att förelägga Växjö kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Tillsynen visar att eleverna inte ges den ledning och stimulans som krävs för att de ska kunna nå längre i sin kunskapsutveckling.

Brister i arbetet med att ge eleverna ledning och stimulans leder till att elevernas möjligheter att nå så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling försvåras. Brister inom området Undervisning och lärande konstaterades även i Skolinspektionens beslut den 20 april 2012 (dnr:43-2011-3356). Att brister inom samma område åter konstaterades vid Skolinspektionens besök i november 2015 är allvarligt.

Mot bakgrund av ovanstående finner Skolinspektionen att det föreligger skäl att förena förelägandet med vite.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolans lärmiljöer måste anpassas så att de elever som riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås får stöd i form av extra anpassningar eller särskilt stöd. Skolan ska utveckla metoder för att stimulera och stödja tills åtgärderna får effekt genom att situationen för den enskilda eleven eller en grupp elever förbättras.

När skolans arbetssätt och arbetsformer inte är tillräckliga för att möta elevens behov ska en analys genomföras av hur skolan kan anpassa lärmiljöerna eller undervisningens innehåll och genomförande. Skolans svårigheter att möta elevens behov kan framkomma till exempel i undervisningen, genom resultat på nationella prov eller genom uppgift från eleven och dess vårdnadshavare. Lärare och elevhälsa ska oftast samråda för att kunna avgöra lämpliga insatser. Eleven och vårdnadshavaren ska vara delaktiga i detta. Det kan också handla om att skolan behöver förbättra sitt arbete med att hjälpa en elev med att planera och strukturera sina studier, färdighetsträning, specialpedagogiska insatser under en kortare tid, särskilda hjälpmedel eller utrustning och digital teknik med anpassade programvaror eller mer långvariga insatser såsom studiehandledning på modersmål eller regelbundna specialpedagogiska insatser såsom regelbunden kontakt med en speciallärare. Huvudregeln är att särskilt stöd ska ges i elevens ordinarie grupp om inte detta visats vara olämpligt utifrån elevens behov. Insatserna ska utvärderas och korrigeras om de inte haft avsedd effekt.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Växjö kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Ansvariga på skolan utreder elevens behov av särskilt stöd skyndsamt, om det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. (3 kap. 8 § skollagen)
- Visar utredningen att en elev är i behov av särskilt stöd ges eleven sådant stöd på det sätt och i den omfattning som behövs, för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. (3 kap. 8–12 §§ skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)
- När det gäller särskilt stöd följs insatta åtgärder upp och utvärderas. (3 kap. 9 § skollagen)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen.

- Huvudmannen ska se till att ansvariga på skolan utreder elevens behov av särskilt stöd skyndsamt, om det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås.
- Huvudmannen ska se till att om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd ges eleven sådant stöd på det sätt och i den omfattning som behövs, för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås.
- Huvudmannen ska se till att insatta åtgärder följs upp och utvärderas.

Motivering till bedömning av brist

Ansvariga på skolan utreder elevens behov av särskilt stöd skyndsamt.

Av skollagen framgår att om det inom ramen för undervisningen eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, ska detta anmälas till rektor. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövt.

Intervjuade lärare uppger att de anser att skolan inte har ett fungerande system gällande särskilt stöd. Lärarna anser att de inte hinner utreda behov av särskilt stöd snabbt nog. Lärarna uppger att det handlar om år och inte veckor när det gäller hur skyndsamt som utredningar görs på skolan. Vid intervjun uppges att lärarna har lämnat signaler angående behov av särskilt stöd för elever, men att de inte har hört något från elevhälsoteamet.

Elevhälsoteamet och rektor uppger i respektive intervju att de anser att behov av särskilt stöd utreds skyndsamt när det kommer till pedagogiska kartläggningar som man genomför själv på skolan. Samtidigt lyfter de fram att utredningar i vissa fall i nuläget inte görs eftersom skolan inte längre har tillgång till en skolpsykolog, vilket man har haft tidigare läsår. Rektor beskriver att han uppskattar att det finns över 20 elever på skolan som behöver utredas av skolpsykolog och uppger att han har förmedlat detta till områdeschefen som ansvarar för det övergripande elevhälsoteamet där skolpsykolog finns. Det lyfts även i de bägge intervjuerna fram att vissa utredningar inte görs eftersom skolan inte har tillgång till kurator, trots att man anser sig ha stora behov av kurator på skolan. Tjänsten som finns i det övergripande elevhälsoteamet i skolområdet är vakant och har så varit under hela terminen. I nuläget finns det enligt uppgift från elevhälsoteamet sex aktiva åtgärdsprogram på Söraby skola.

Skolinspektionens utredning visar att skolan inte säkerställer att alla elever, för vilka extra anpassningar inte är tillräckliga, utreds skyndsamt för eventuellt behov av särskilt stöd. Det uppges i intervjuer med elevhälsoteam och rektor att det finns behov av utredningar som kräver kompetens av skolpsykolog och kurator men att dessa inte genomförs då kontakter saknas med skolpsykolog och då tillgång till kurator inte finns. Därför bedömer Skolinspektionen att skolans arbete med att skyndsamt utreda elevers behov av särskilt stöd inte uppfyller författningarnas krav.

Visar utredningen att en elev är i behov av särskilt stöd ges eleven sådant stöd på det sätt och i den omfattning som behövs, för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås.

Enligt skollagen ska rektorn på skolan se till att om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd ska eleven ges sådant stöd på det sätt och i den omfattning som behövs, för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås.

Enligt intervjuade lärare finns det brister i arbetet med särskilt stöd. Vid intervjun uppges att det finns elever som är i behov av särskilt stöd men som inte får det. Lärarna beskriver att de varken har resurser eller kompetens för att sätta in det stöd som behövs.

Det berättas i intervju med representanter för elevhälsoteamet att de när utredningar är genomförda inte alltid har möjlighet att sätta in det särskilda stöd som anses behövas i form av exempelvis stödundervisning under ledning av speciallärare eller specialpedagog. Det lyfts även fram att man anser det svårt att rekrytera kompetent personal till skolan som kan arbeta med elever i behov av särskilt stöd.

Rektor uppger vid intervju att skolan inte alltid kan sätta in de stödåtgärder som utredningar har visat behövs.

Skolinspektionens utredning visar att de ansvariga på skolan inte alltid ser till att de elever som har behov av särskilt stöd får det stöd på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Skolinspektionen gör mot denna bakgrund bedömningen att skolans arbete med att ge särskilt stöd inte uppfyller författningarnas krav.

När det gäller särskilt stöd följs insatta åtgärder upp och utvärderas.

Enligt skollagen ska rektorn på skolan se till att särskilda stödåtgärder följs upp och utvärderas.

Intervjuade lärare beskriver att uppföljning och utvärdering handlar om vad de gör själva. Lärarna beskriver vidare att det inte finns några verktyg för uppföljning och utvärdering på skolnivå. Det berättas även vid intervjun att det finns åtgärdsprogram från vårterminen 2015 som inte har utvärderats eller reviderats.

Elevhälsoteamet beskriver vid intervju att de har gått igenom arkivet och beskriver processen kring åtgärdsprogram som en härva och att det finns mycket att reda upp. Vidare uppger de att det finns åtgärdsprogram från vårterminen 2015 som inte har följts upp och utvärderats.

Rektor uppger vid intervju att åtgärdsprogram inte alltid följs upp och utvärderas.

Utredningen visar att skolan inte alltid, när det gäller särskilt stöd, följer upp och utvärderar insatta åtgärder. Därför bedömer Skolinspektionen att skolans arbete med att följa upp och utvärdera särskilda stödåtgärder inte uppfyller författningarnas krav.

Motivering till föreläggande vid vite som ingripande

Skolinspektionen får enligt 26 kap. 10 § skollagen förelägga en huvudman som enligt denna lag står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten. Ett beslut om föreläggande gäller omedelbart. Ett föreläggande ska ange de åtgärder som tillsynsmyndigheten anser nödvändiga för att avhjälpa de påtalade bristerna. Enligt 26 kap. 27 § skollagen får ett föreläggande förenas med vite. Skolinspektionen ska förena ett föreläggande med vite om föreläggandet avser en eller flera brister som allvarligt försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen för utbildningen, om det inte av särskilda skäl är obehövt.

Då Växjö kommuns verksamhet inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, finns skäl att förelägga Växjö kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Tillsynen visar att det föreligger brister i skolans arbete med särskilt stöd.

Skolans underlåtenhet att skyndsamt utreda behovet av särskilt stöd, ge särskilt stöd och följa och utvärdera upp insatta åtgärder i enlighet med skollagens krav försvårar elevers förutsättningar att nå målen för utbildningen. Skolinspektionen kan via intervjuer med rektor, lärare och elevhälsoteam konstatera att det åtminstone under ett läsår har funnits brister i skolans arbete med särskilt stöd.

Mot bakgrund av ovanstående bedöms bristerna som allvarliga och föreläggandet ska därför förenas med vite.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolan ska, i det dagliga arbetet, arbeta för att elevernas lärmiljö ska präglas av trygghet och studiero och är fri från kränkande behandling. Skolan ska se till att eleverna kan bedriva sina studier i en lugn miljö där de exempelvis inte störs, hotas eller känner sig otrygga av andra elever. Denna miljö bör inte begränsas till enbart lektionssalar, utan även gälla övriga studieutrymmen på skolan som exempelvis skolbibliotek, grupprum. Vidare ska skolan genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever vid skolan. Om en enskild elev upplever sig kränkt ska omständigheterna utredas, och i förekommande fall åtgärdas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Växjö kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. (5 kap. 3 § skollagen)
- Vid skolenheten bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever. (6 kap. 6–10 § skollagen)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen.

- Huvudmannen ska se till att utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero.
- Huvudmannen ska se till att det görs en kartläggning av de riskområden som finns på skolan samt se till att det utifrån en sådan kartläggning beslutas om de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling.
- Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan mot kränkande behandling som uppfyller skollagens krav.
- Huvudmannen ska se till att rektorn anmäler till huvudmannen om rektorn får kännedom om att ett elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten.
- När huvudmannen får information om uppgivna kränkningar ska huvudmannen skyndsamt utreda omständigheterna kring dessa och vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Motivering till bedömning av brist

Utbildningen ska utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero.

Enligt skollagen ska utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero.

Även om intervjuade elever, lärare och elevhälsoteam beskriver att det råder studiero i vissa klasser samt att alla elever inte är otrygga på skolan så är det entydiga svaret på frågan om det överlag råder trygghet och studiero på Söraby skola vid samtliga intervjuer nej.

De intervjuade eleverna uppger att de ibland får huvudvärk på grund av allt ljud som är i klassrummet och att de som följd av detta känner att de hade kunnat göra ett bättre jobb. Eleverna beskriver också att de inte lär sig lika mycket som de hade kunnat lära sig på grund av stöket i klassrummet. Vidare uppger eleverna att det ofta är stökigt i klassrummet, att det förekommer att klasskamrater blir väldigt arga och skriker fula ord samt att elever rör sig runt i klassrummet och lämnar detsamma under pågående lektioner. Enligt de intervjuade eleverna händer det även att det blir bråk i klassrummet samt att det kastas saker i klassrummet. Under elevintervjuerna beskrivs även att elever känner sig otrygga i sitt klassrum eftersom de är rädda för att någon klasskamrat ska få ett utbrott.

De intervjuade eleverna uppger att det finns ett flertal gemensamma platser på skolan som upplevs som otrygga, där det ofta inträffar bråk. Eleverna nämner ett pingisrum i källaren som är öppet för alla elever under lunchrasten som en plats utan vuxennärvaro där det uppstår bråk. I en elevintervju berättas att det finns ett antal elever som gör skolan otrygg genom att de säger elaka ord och försöker slå folk. En annan plats som beskrivs av eleverna som otrygg är en kompisgunga som finns på skolgården. Det uppges vid elevintervjuerna att en elev har blivit neddragen från gungan och sparkad på av en annan elev. Eleverna beskriver även en trappa till den byggnad där årskurserna 2-4 har sin undervisning samt en intilliggande gångväg längs med kyrkogårdsmuren som osäker eftersom elever knuffas i trappan och hämtar stenar från muren för att kasta mot andra elever. Vidare beskriver eleverna omklädningsrummen som otrygga eftersom elever håller upp dörren så att personer utanför kan se in i omklädningsrummet samt att det förekommer att elever fäller kommentarer gentemot andra elever i duschen.

Intervjuade lärare uppger bristande trygghet och studiero på generell nivå. De intervjuade lärarna uppger att varken eleverna, föräldrarna eller några av lärarna upplever trygghet på skolan. Lärare beskriver att det har förekommit att de har blivit slagna, spottade på och kallade en massa fula ord av elever. Det uppges även att man under förra läsåret hade 178 incidentrapporter på skolan, där en stor del av dessa handlade om våld mellan elever och våld från elever mot lärare. Lärarna beskriver att tröskeln har sänkts och att dåligt beteende accepteras i för hög grad på skolan. Gällande studieron på skolan så beskriver ett flertal lärare i intervjuerna att den inte är bra. När de intervjuade lärarna ombeds beskriva vad som har gjorts på skolan för att förbättra tryggheten och studieron så framkommer det att de anser att mycket lite har gjorts och att kommunikationen fungerar dåligt mellan lärare och ledning. En beskrivning som uttrycks är att ledningen inte gör något och att lärarna får reda ut saker själva.

Vidare så beskrivs det att lärare i en orolig klass har fått vad man beskriver som lite handledning av specialpedagogen och i en annan orolig klass så beskrivs det att det stöd som man har fått är i form av en praktikant från Arbetsförmedlingen som inte har någon pedagogisk erfarenhet.

Elevhälsoteamets representanter uppger vid intervju att de upplever att det inte är tryggt på skolan för många elever, men de gör uppskattningen att det nog är fler elever som är trygga än otrygga. Studieron på skolan beskriver elevhälsoteamets representanter som varierande, de beskriver den som bra i vissa klasser och dålig i andra. På frågan vad elevhälsoteamet har gjort för att förbättra studieron på skolan så nämns handledning till pedagoger i oroliga klasser och resursförstärkning i form av extra lärarstöd i dessa klasser i form av speciallärare. Dock lyfter elevhälsoteamets representanter fram att de inte räcker till eftersom de även ska hinna med screeningar och stöttning i övriga klasser.

Rektor uppger vid intervju att det inte råder trygghet och studiero på Söraby skola. På frågan vad rektor gör åt detta svarar han att skolan inte räcker till som läget är nu. Rektor beskriver att arbetet i nuläget för att förbättra trygghet och studiero består av det som han benämner som brandkårsuttryckningar. Vidare berättar rektor att han anser att skolan måste börja med insatser så tidigt som möjligt. Det uppges i intervjun att rektor anser att det finns ett gäng elever som på något sätt har uppfattat att de har tagit över. Rektor beskriver att han har bestämt att alla lärare på sikt ska gå en fortbildning som benämns ALIS (aktivt ledarskap i skolan), i nuläget är det personalen i förskoleklass och fritidshemmet som går utbildningen.

Skolinspektionens lektionsobservationer på Söraby skola bekräftar de utsagor som har lämnats i samband med intervjuerna angående trygghet och studiero. Inspektörerna har sett exempel på lektioner som inte har präglats av trygghet och studiero. Detta har visat sig på lektioner där elever för att kunna fokusera på de aktuella uppgifterna har tagit på sig hörselkåpor, elever som har blivit placerade ute i korridorer utan något lärarstöd samt pennor och tejprullar som har kastats i klassrummet. I samband med en lektionsobservation träffade Skolinspektionen en förälder som var med i en orolig klass. Denne förälder beskrev att ett antal föräldrar var så oroliga för situationen i klassen att de har försökt att göra upp ett schema som innebär att de ska närvara i klassen så ofta de kan. De av Skolinspektionens enkäter som finns besvarade indikerar låga värden på trygghet och studiero. Enkäten som har besvarats av vårdnadshavare för elever i förskoleklass har på frågeområdet Arbetsro ett indexvärde på 4,8 medan snittet för Växjö kommun är 7,3. Samma enkät har på frågeområdet Trygghet ett indexvärde på 5,9 medan snittet för Växjö kommun är 8,1.

Beslut

2016-02-15

15 (30)

Dnr 43-2015:4602

Enkäten som har besvarats av vårdnadshavare för elever i grundskola har på frågeområdet Studiero ett indexvärde på 5,1 medan snittet för Växjö kommun är 6,4. Samma enkät har på frågeområdet Trygghet ett indexvärde på 7,2 medan snittet för Växjö kommun är 8,2.

Av vårdnadshavares enkätsvar inför Skolinspektionens tillsyn vårterminen 2015 och via genomförda intervjuer beskrivs att problemen med bristande trygghet och studiero pågått mer än ett läsår.

Av utredningen framgår således att utbildningen på Söraby skola inte utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. Skolinspektionen bedömer därför att skolans arbete med att säkerställa en studiemiljö som präglas av trygghet och studiero inte uppfyller författningarnas krav.

Vid skolenheten bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever.

Enligt skollagen ska huvudmannen se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling. Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan. Enligt Skolverkets allmänna råd om arbetet mot diskriminering och kränkande behandling (SKOLFS 2012:10) bör planen återspegla förhållandena och förutsättningar i varje enskild verksamhet och en kartläggning bör ligga till grund för bedömningen av vilka insatser som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling under det kommande året. Enligt skollagen är en rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten också skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Som uppges ovan under rubriken Trygghet och studiero lämnar intervjuade elever information om att det förekommer såväl verbala som fysiska kränkningar på skolan. Vid elevintervjuerna lämnas även information om en rad platser på skolan som har nämnts ovan och som eleverna upplever som otrygga.

Beslut

2016-02-15

16 (30)

Dnr 43-2015:4602

Intervjuade lärare uppger att man har uppfattningen att det sker kränkningar i stort sett varje dag på Söraby skola.

De beskriver vidare att de enbart har varit delaktiga i processen kring skolans plan mot kränkande behandling genom att de har fått läsa den under en arbetsplatsträff. Vidare uppger intervjuade lärare att de anser att det inte går att jobba med skolans plan eftersom deras arbetsvardag präglas av att de försöker släcka bränder hela tiden.

Rektor bekräftar vid intervju att det förekommer kränkningar på skolan. Han beskriver vidare att arbetet med skolans plan inte når fram. Rektor uppger även att den trappa som finns i skolans plan för hur rektor ska gå till väga när det inträffar kränkningar inte alltid följs. På fråga av Skolinspektionen om rektor anmäler uppgifter om uppgivna kränkningar till huvudmannen så kan rektor inte erinra sig att han under sin period som rektor på skolan sedan januari 2015 har skickat mer än någon enstaka anmälan angående kränkningar till huvudmannen.

Inför tillsynen har Skolinspektionen tagit del av Söraby skolas senast upprättade plan mot kränkande behandling för läsåret 2015/2016. Skolinspektionen kan konstatera att planen saknar åtgärder, som beslutats utifrån en kartläggning av de specifika förhållanden som råder på skolan, för att förebygga och förhindra kränkningar.

Av samtliga intervjuer framgår att problemen med kränkningar har pågått under höstterminen 2015 och ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling har inte bedrivits i tillräcklig omfattning under terminen.

Skolinspektionens utredning visar att det finns brister i skolans arbete med att arbeta målinriktat för att motverka kränkande behandling. Det genomförs inte en fullständig kartläggning av riskområden på skolan och det beslutas inte utifrån en sådan kartläggning om de åtgärder som behövs för att komma tillrätta med problemen. Det framgår vidare att rektor inte alltid anmäler uppgivna kränkningar till huvudmannen. Mot denna bakgrund gör Skolinspektionen bedömningen att skolans arbete mot kränkande behandling inte uppfyller författningarnas krav.

Motivering till föreläggande vid vite som ingripande

Skolinspektionen får enligt 26 kap. 10 § skollagen förelägga en huvudman som enligt denna lag står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten. Ett beslut om föreläggande gäller omedelbart.

Ett föreläggande ska ange de åtgärder som tillsynsmyndigheten anser nödvändiga för att avhjälpa de påtalade bristerna. Enligt 26 kap. 27 § skollagen får ett föreläggande förenas med vite. Skolinspektionen ska förena ett föreläggande med vite om föreläggandet avser en eller flera brister som allvarligt försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen för utbildningen, om det inte av särskilda skäl är obehövligt.

Då Växjö kommuns verksamhet inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, finns skäl att förelägga Växjö kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Utredningen visar att skolmiljön på Söraby skola inte präglas av trygghet och studiero. Vidare framgår att det inte i tillräcklig omfattning bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever. Det framgår att rektor då denne fått kännedom om att elever har ansett sig blivit utsatta för kränkande behandling inte har anmält detta till huvudmannen.

Brister gällande trygghet och studiero samt det målinriktade arbetet för att motverka kränkande behandling leder till att elevernas möjligheter att nå målen för utbildningen kraftigt försvåras. Det faktum att huvudmannen inte alltid får information från rektor om uppgivna kränkningar på skolan medför att huvudmannens skyldighet att skyndsamt utreda de uppgivna kränkningarna och skyndsamt sätta in åtgärder som behövs åsidosätts. Av utredningen framgår att bristerna förelegat under åtminstone ett läsår.

Mot bakgrund av ovanstående bedöms bristerna som allvarliga och föreläggandet ska därför förenas med vite.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolan ska se till att viktiga förutsättningar för elevernas lärande och trygghet är uppfyllda på skolan. Rektorn ska i ett tidigt skede uppmärksamma elever som av ogiltiga skäl inte deltar i skolarbetet, så att eleven så snart som möjligt deltar. Skolan ska bedriva ett aktivt värdegrundsarbete, som innebär att exempelvis grundläggande demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter kommer till uttryck i praktisk handling.

Vidare ska lärarna ha kompetens och samverka med varandra, för att genom till exempel erfarenhetsutbyte utveckla skolans undervisning. Centrala stödfunktioner som skolbibliotek, elevhälsa och studie- och yrkesvägledning används aktivt i utbildningen, för att stödja och främja elevernas utveckling mot de nationella målen. Skolan ska således inte bara ha tillgång till dessa funktioner, utan de ska kontinuerligt användas i undervisning och övrig skolverksamhet.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Växjö kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Lärarna vid skolenheten samverkar med varandra i arbetet med att nå utbildningsmålen. (Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.2 Kunskaper)
- Elevhälsan används främst förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. (2 kap. 25 § skollagen)
- Den studie- och yrkesorienterande verksamheten tillgodoser elevernas behov av vägledning inför elevernas val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet. (2 kap. 29 § skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)
- Skolbiblioteket används för att stödja elevernas lärande och kunskapsutveckling. (2 kap. 36 § skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen.

- Huvudmannen ska säkerställa att lärarna vid skolenheten samverkar med varandra i arbetet med att nå utbildningsmålen.
- Huvudmannen ska se till att elevhälsan används förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål.
- Huvudmannen ska se till att den studie- och yrkesorienterande verksamheten tillgodoser elevernas behov av vägledning inför elevernas språkval.
- Huvudmannen ska se till att ett skolbibliotek i den egna skolenhetens lokaler eller på rimligt avstånd från skolan används för att stödja elevernas lärande och kunskapsutveckling.

Motivering till bedömning av brist

Lärarna vid skolenheten samverkar med varandra i arbetet med att nå utbildningsmålen.

Enligt förordningen (2010:37) om läroplan för grundskolan m.m. (Lgr), avsnitt 2.2, ska lärarna vid en skolenhet samverka med varandra i arbetet med att nå utbildningsmålen.

I Lgr skrivs under rektors ansvar, avsnitt 2.8, fram vikten av att samarbetsformer utvecklas mellan förskoleklassen, skolan och fritidshemmet för att stödja varje elevs mångsidiga utveckling och lärande.

Skolans personal är i dagsläget indelat i tre arbetslag, fritidshemmet och förskoleklass, årskurs 1-3 samt årskurs 4-6. I lärarintervjuerna ges några exempel på samverkan för att nå utbildningsmålen. Samtidigt uppges i intervjuerna att lärarna i förskoleklasserna inte har möjlighet att samverka eftersom verksamheten inte upplevs som en del av skolan. Det lyfts fram att lärarna i förskoleklass skulle behöva en gemensam tid för samverkan med lärarna i arbetslaget för årskurs 1-3.

Rektor uppger vid intervju att det under höstterminen har varit svårt att få till samverkan mellan lärarna i förskoleklass och arbetslaget för årskurs 1-3.

Av Skolinspektionens utredning framgår att det saknas samverkan mellan lärarna i förskoleklassen och grundskolan. Skolinspektionen bedömer därför att lärarnas samverkan med varandra i arbetet med att nå utbildningsmålen inte till fullo uppfyller författningarnas krav.

Elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete.

Skollagen anger att det ska finnas en elevhälsa för eleverna. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål.

I den av skolan insända elevhälsoplanen finns inga uppgifter om hur elevhälsan ska arbeta förebyggande och hälsofrämjande för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. Skolsköterskan kan vid intervju ge exempel på insatser av förebyggande och hälsofrämjande karaktär som hon genomför på individnivå, exempelvis samtal om hygien med elever. Det uppges emellertid i intervjun med elevhälsoteamet att det i dagsläget inte finns någon struktur för hur det förebyggande och hälsofrämjande arbetet ska genomföras på Söraby skola. Intervjuade lärare uppger att elevhälsoteamet inte arbetar förebyggande och hälsofrämjande på generell nivå, utan uppger att deras bild är att elevhälsoteamet bara arbetar på individnivå. Några lärare beskriver vid intervju att vissa moment inom deras undervisning i olika ämnen går att koppla till förebyggande och hälsofrämjande arbete, men de beskriver samtidigt att detta arbete som sker i respektive klassrum inte har någon koppling till elevhälsans arbete. Rektor säger sig dela den uppfattning som framkommit i intervjuerna med elevhälsoteamet och lärare och säger att det inte genomförs något förebyggande och hälsofrämjande arbete i elevhälsans regi på Söraby skola.

Det uppges vidare i intervju med rektor och elevhälsoteam att det inte har förekommit något förebyggande och hälsofrämjande arbete på generell nivå på skolan åtminstone sedan rektor tillträdde i början av 2015.

Utredningen visar att elevhälsan inte används förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen att elevhälsans arbete inte uppfyller författningarnas krav.

Den studie- och yrkesorienterande verksamheten ska tillgodose elevernas behov av vägledning.

Enligt skollagen och Lgr ska eleverna ha tillgång till personal med sådan kompetens att deras behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet kan tillgodoses. Detta omfattar även vägledning inför språkvalet och information om språkvalets konsekvenser för det sammanräknade meritvärdet i slutbetyget.

Av intervjuer med elever, lärare och rektor framgår att eleverna på Söraby skola inför språkvalet under vårterminen 2015 inte fick information om vilka konsekvenser språkvalet får för det sammanräknade meritvärdet i slutbetyget.

Utredningen visar således att elever inte får sina behov av information om konsekvenserna av språkvalet tillgodosedda. Skolinspektionen gör mot denna bakgrund bedömningen att skolans studie- och yrkesorienterande verksamhet inte uppfyller författningarnas krav.

Skolbiblioteket används för att stödja elevernas lärande och kunskapsutveckling.

Skollagen anger att eleverna ska ha tillgång till skolbibliotek. Enligt Lgr har rektor ett särskilt ansvar för att skolans arbetsmiljö utformas så att eleverna får tillgång till handledning, läromedel av god kvalitet och annat stöd för att själva kunna söka och utveckla kunskaper, till exempel bibliotek. Av förarbetena till skollagen (prop. 2009/10:165) framgår att skolbiblioteket vanligtvis är en gemensam och ordnad resurs av medier och information som ställs till elevernas och lärarnas förfogande och som ingår i skolans pedagogiska verksamhet med uppgift att stödja elevernas lärande.

Intervjuer med elever, lärare, elevhälsoteam, ledningsgrupp och rektor samt insända dokument visar att eleverna på Söraby skola bara får besöka det kombinerade skolbibliotek och allmänna bibliotek som ligger centralt i skolans lokaler var fjärde vecka.

Mellan dessa schemalagda besök så beskriver samtliga intervjugrupper att eleverna inte är välkomna till biblioteket eftersom bibliotekarien hänvisar till att det är allmänhetens tid och att hen inte har tid för fler elevbesök.

Elever beskriver i intervjuer att de får vänta på att låna böcker när de har läst ut dem som de lånade vid det senaste besökstillfället eftersom de bara får låna vid sina fasta tider. Lärarna och ledningsgruppen beskriver i intervjuer att de på grund av den ringa tillgången till skolbiblioteket inte kan använda det som en resurs

i skolarbetet. Rektor redogör för att han har pratat med bibliotekariens chef om den ringa tillgången till skolbiblioteket, men att denne har gett till svar att skolan redan har fått mycket bibliotekstid. Vidare beskriver rektor att han känner till att elever och personal inte känner sig välkomna till biblioteket samt att den ringa tillgången till skolbibliotek är förödande för skolan. Insänd dokumentation från vårterminen 2015 visar att eleverna inte heller under vårterminen hade tillgång till skolbiblioteket annat än en gång per månad.

Utredningen visar således att eleverna inte har tillgång till ett skolbibliotek som används för att stödja elevernas lärande och kunskapsutveckling.

Skolinspektionen gör mot denna bakgrund bedömningen att huvudmannen inte har säkerställt att eleverna har tillgång till ett skolbibliotek som används för att stödja elevernas lärande och kunskapsutveckling.

Motivering till föreläggande vid vite som ingripande

Skolinspektionen får enligt 26 kap. 10 § skollagen förelägga en huvudman som enligt denna lag står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten. Ett beslut om föreläggande gäller omedelbart. Ett föreläggande ska ange de åtgärder som tillsynsmyndigheten anser nödvändiga för att avhjälpa de påtalade bristerna. Enligt 26 kap. 27 § skollagen får ett föreläggande förenas med vite. Skolinspektionen ska förena ett föreläggande med vite om föreläggandet avser en eller flera brister som allvarligt försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen för utbildningen, om det inte av särskilda skäl är obehövligt.

Då Växjö kommuns verksamhet inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, finns skäl att förelägga Växjö kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Skolinspektionens utredning visar att lärarna inte i tillräcklig utsträckning samverkar med varandra i syfte att nå utbildningsmålen. Tillsynen visar också att elevhälsoteamet på Söraby skola inte arbetar förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål.

Vidare visar tillsynen att elevernas behov av studie- och yrkesvägledning inte tillgodoses samt att skolbiblioteket inte används för att stödja elevernas lärande och kunskapsutveckling.

Bristande samverkan leder till att skolans arbete med att nå utbildningens mål försvåras. Bristerna i elevhälsans arbete innebär vidare att elevhälsan inte bidrar till skapandet av miljöer som främjar elevernas lärande, utveckling och hälsa, exempelvis en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. Mot bakgrund av de brister som tillsynen visar avseende trygghet och studiero är avsaknaden av ett förebyggande och hälsofrämjande arbete särskilt allvarlig.

Bristen gällande studie- och yrkesvägledningen ledde till att eleverna i årskurs 6 under vårterminen 2015 inte fick information om vilka konsekvenser språkvalet får för det sammanräknade meritvärdet i slutbetyget. Bristande tillgång till skolbibliotek leder till att biblioteket inte kan användas som en resurs i skolarbetet, vilket innebär att elevernas möjligheter att nå utbildningens mål försvåras. Utredningen visar att samtliga brister förelegat under åtminstone ett läsår.

Skolinspektionen bedömer mot ovanstående bakgrund att bristerna allvarligt försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen för utbildningen. Föreläggandet ska därför förenas med vite.

Styrning och utveckling av verksamheten

Rektor ska, genom ett aktivt ledarskap, styra och utveckla verksamheten vid skolan så att alla elever ges en likvärdig utbildning av god kvalitet i en trygg miljö. Därför ska rektor, tillsammans med elever och personal, ha ett långsiktigt arbete för att nå detta syfte. Arbetet sker genom att utifrån en analys av nuläget identifiera verksamhetens utvecklingsbehov och med grund i denna analys sedan vidta nödvändiga förbättringsåtgärder. Detta innebär exempelvis att personalen ges kompetensutveckling som motsvarar de behov som framkommit genom analys av verksamhetens förbättringsområden. Det innebär också att rektor fördelar verksamhetens resurser på ett sätt som svarar mot elevernas behov, så att alla elever ges förutsättningar att nå målen för utbildningen.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Växjö kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Rektorn följer upp skolenhetens resultat samt trygghet och studiero. Uppföljningen genomförs i relation till de nationella målen och dokumenteras. (1 kap. 4 §, 4 kap. 4–6 § och 5 kap. 3 § skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar rektorn om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna. (4 kap. 4–7 § skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)
- Rektorn planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras. (4 kap. 4–7 § skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)
- Personalen vid skolenheten ges möjlighet till den kompetensutveckling som krävs, för att de professionellt ska kunna utföra sina uppgifter. (2 kap. 34 § skollagen; Lgr 11, 2.8 Rektorns ansvar)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen.

- Huvudmannen ska se till att rektorn följer upp skolenhetens resultat, i vilket ingår trygghet och studiero.
- Huvudmannen ska se till att det sker en analys av det som framkommer i uppföljningen i syfte att identifiera utvecklingsområden.
- Huvudmannen ska se till att rektorn utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen fattar beslut om utvecklingsåtgärder samt planerar för och genomföra av dessa.
- Huvudmannen ska se till att det systematiska kvalitetsarbetet vid skolenheten dokumenteras.
- Huvudmannen ska se till att personalen ges den kompetensutveckling som krävs för att de professionellt ska kunna utföra sina uppgifter.

Motivering till bedömning av brist

Systematiskt kvalitetsarbete.

Enligt skolförfattningarna ansvarar rektorn för att det vid skolenheten bedrivs ett kvalitetsarbete som består i att systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp, och utveckla utbildningen. Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal, och elever. I detta uppdrag ingår att rektorn följer upp skolenhetens resultat. Uppföljningen ska genomföras i relation till de nationella målen. Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen ska rektorn besluta om nödvändiga utvecklingsåtgärder. Rektor ska sedan planera för hur dessa utvecklingsåtgärder ska förverkligas och se till att de blir genomförda. Såväl uppföljning av kunskapsresultat, analys av förbättringsområden och beslut om nödvändiga utvecklingsåtgärder som planering och genomförande av utvecklingsåtgärder ska dokumenteras.

Beslut

2016-02-15
24 (30)
Dnr 43-2015:4602

I det insända materialet till Skolinspektionen inför tillsynsbesöket finns inga exempel på uppföljningar och analyser inom skolans kvalitetsarbete. Det inskickade materialet består av en ledardeklaration som i huvudsak beskriver rektors syn på ledarskap och skolans organisation. Rektor beskriver i intervju att det fanns en intention att det skulle ske en uppföljning av skolans resultat, men att detta inte skedde och rektor säger att han kan ha varit lite otydlig i denna process. Vidare så kommer rektor i intervjun in på att uppföljning av skolans resultat är under uppbyggnad och rektor tycker det är bra att han får reda på hur man ska göra. Elevhälsoteamet uppger vid intervju att det inte bedrivs något systematiskt kvalitetsarbete på Söraby skola. Elevhälsoteamet beskriver att det finns en god tanke kring hur det systematiska kvalitetsarbetet ska ske, men att skolan ännu inte är där. Lärarna beskriver i intervjuer att det inte finns något systematiskt kvalitetsarbete på Söraby skola där man följer upp skolans samlade resultat.

Det framgår av intervjuer med lärare, elevhälsoteam och rektor att det inte sker någon uppföljning av skolans resultat på skolnivå, att det inte sker någon analys med utgångspunkt i skolans resultat och att det inte heller fattas beslut om utvecklingsåtgärder baserade på en analys av skolans samlade behov. Av detta följer också att rektor inte planerar för och genomför åtgärder för att utveckla resultaten på skolenhetsnivå och att rektor inte heller dokumenterar det systematiska kvalitetsarbetet.

Följden av att det inte har bedrivits något systematiskt kvalitetsarbete på Söraby skola blir att rektor inte har kunnat analysera kunskapsresultaten på skolenheten. Ett resultat som hade varit intressant att analysera är att Skolverkets statistik för läsåret 2013/2014 visar att det finns en stor diskrepans mellan resultat på de nationella proven och terminsbetyget på våren i årskurs 6 på Söraby skola. I matematik fick 60 procent av eleverna ett högre terminsbetyg jämfört med provbetyget och i engelska fick 48,3 procent av eleverna ett högre terminsbetyg jämfört med provbetyget. I bägge dessa ämnen fick ingen elev ett lägre terminsbetyg jämfört med provbetyget. Därutöver framkommer det att samtliga elever i årskurs 6 läsåret 2014/2015 fick identiska betyg i biologi och fysik. Detta är kunskapsresultat som det inte har genomförts några analyser utifrån, eftersom rektor har underlåtit att sammanställa de aktuella resultaten.

Mot denna bakgrund gör Skolinspektionen bedömningen att skolans systematiska kvalitetsarbete inte uppfyller författningarnas krav.

Personalen vid skolenheten ges möjlighet till den kompetensutveckling, som krävs för att de professionellt ska kunna utföra sina uppgifter.

Enligt skolförfattningarna ska personalen vid skolenheten ges tillgång till den kompetensutveckling som krävs för att de professionellt ska kunna utföra sina arbetsuppgifter.

Intervjuade lärare beskriver att de inte får kompetensutveckling som motsvarar deras behov. Enligt lärarna har de velat gå fortbildningar som går att koppla till deras situation med bristande trygghet och studiero på skolan, som exempel så nämner de fortbildningar som Stökiga klasser och Aktivt ledarskap i klassrummet. Lärarna uppger att den förstnämnda fortbildningen enligt rektor inte gick att delta i, och den andra fortbildningen får i nuläget bara personalen på fritidshemmet och förskolan delta i, övriga lärare beskriver att de inte vet varför de inte fick delta. Elevhälsoteamet uppger vid intervju att de anser att lärarna inte får den kompetensutveckling som de behöver och anger som ett skäl att det varit täta rektorsbyten på Söraby skola de senaste åren.

Rektor beskriver vid intervju att det är bra att han får information via intervjun med Skolinspektionen att personalen vill ha mer specifik kompetensutveckling. Rektor beskriver även att han vill att alla lärare ska delta i utbildningen Aktivt ledarskap på sikt.

Utredningen visar att personalen vid skolenheten inte ges möjlighet till den kompetensutveckling som krävs för att de professionellt ska kunna utföra sina arbetsuppgifter. Skolinspektionen gör mot denna bakgrund bedömningen att skolans arbete gällande kompetensutveckling av personalen inte uppfyller författningarnas krav.

Motivering till föreläggande vid vite som ingripande

Skolinspektionen får enligt 26 kap. 10 § skollagen förelägga en huvudman som enligt denna lag står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten. Ett beslut om föreläggande gäller omedelbart. Ett föreläggande ska ange de åtgärder som tillsynsmyndigheten anser nödvändiga för att avhjälpa de påtalade bristerna. Enligt 26 kap. 27 § skollagen får ett föreläggande förenas med vite. Skolinspektionen ska förena ett föreläggande med vite om föreläggandet avser en eller flera brister som allvarligt försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen för utbildningen, om det inte av särskilda skäl är obehövligt.

Då Växjö kommuns verksamhet inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, finns skäl att förelägga Växjö kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Skolinspektionen har i tillsynen konstaterat att rektor på Söraby skola inte följer upp skolenhetens resultat, att det inte görs någon analys av skolenhetens resultat och att det inte fattas något beslut om utvecklingsåtgärder utifrån en sådan analys.

Tillsynen visar vidare att personalen inte ges den kompetensutveckling som krävs för att de professionellt ska kunna utföra sina arbetsuppgifter.

Brister i kvalitetsarbetet, vars inriktning ska vara att de nationella målen uppfylls, leder till att elevernas möjligheter att nå målen för utbildningen försvåras. Eftersom skolan i enlighet med detta beslut har brister inom flera bedömningsområden är det av största vikt att det systematiska kvalitetsarbetet fungerar på avsett sätt. Utredningen visar att det inte har genomförts något systematiskt kvalitetsarbete under nuvarande rektors ledning sedan januari 2015.

Att personalen inte ges den kompetensutveckling som skolans förutsättningar kräver får till följd att personalen går miste om möjligheter att ges kunskaper inom områden där skolan har stora behov av utvecklingsåtgärder. Det framgår av utredningen att bristen har förelegat under mer än ett läsår.

Mot bakgrund av ovanstående bedöms bristerna som allvarliga och föreläggandet ska därför förenas med vite.

Övriga arbetsområden

Bedömning

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att skolenheten uppfyller författningarnas krav avseende följande:

Bedömning och betygssättning

Skolan ska se till att läraren gör en allsidig bedömning av elevernas kunskaper utifrån de nationella kunskapskraven, och ger eleven och dess vårdnadshavare information om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling. Eleven ska, när omdömen ges eller betyg sätts i olika ämnen, enbart bedömas utifrån de nationella kunskapskraven och inte utifrån andra kriterier som läraren och skolan själv upprättat. Lärarens analyser av elevernas kunskaper ska bygga på olika underlag, som tillsammans ger en bred och allsidig bild av elevernas kunskaper.

Beslut

2016-02-15

27 (30)

Dnr 43-2015:4602

I detta ingår att läraren bl.a. ska använda sig av nationella ämnesprov tillsammans med övriga muntliga och skriftliga elevprestationer.

Vidare ska skolan göra eleven och dess vårdnadshavare delaktiga i elevens utveckling genom att, löpande under studietiden och genom utvecklingssamtal, informera om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling och hur denna bäst kan stödjas.

I ärendets slutgiltiga handläggning har enhetschef Lotta Kårlind, avdelningsjurist Staffan Opitz och utredarna Annika Mullart Ed och Maria Nyman deltagit.

På Skolinspektionens vägnar

Björn Persson
Avdelningschef

Johan Johansson
Föredragande/ Utredare

Bilagor

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Bilaga 2: Fakta om Söraby skola

Bilaga 3: Överklagandehänvisning

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen granskar regelbundet all skolverksamhet i hela landet, för att se att den följer de lagar, regler och läroplaner som finns för verksamheten. Målet är att bidra till alla barns och elevers lika rätt till god utbildning i en trygg miljö, där alla når minst godkänt i alla ämnen.

Skolinspektionen granskar alla huvudmän, vilket innebär alla kommuner, utbildningsföretag och andra organisationer som driver skolverksamhet. Tillsynen görs vart tredje år. All skolverksamhet som en viss huvudman ansvarar för ingår i tillsynen. Det handlar om förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola, grund- och gymnasiesärskola, vuxenutbildning, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet.

Alla skolenheter ingår i tillsynen. Skolinspektionen prioriterar att besöka de skolor där en hög andel elever riskerar att inte få den utbildning de har rätt till. Det innebär att vi kan stanna längre på dessa skolenheter under själva tillsynsbesöket, men också att vi bättre kan följa upp att eventuella brister åtgärdas och ge råd och vägledning.

Skolinspektionen bedömer om, och i sådana fall på vilket sätt, den granskade verksamheten inte uppfyller de regler som gäller. Myndighetens granskning utgår bland annat från skollagen, förordningar och läroplaner. Bestämmelser som verksamheterna är skyldiga att följa.

När Skolinspektionen har tagit in tillräcklig information gör myndigheten en bedömning av om verksamheten lever upp till de lagar och regler som finns för verksamheten. Alla huvudmän får ett tillsynsbeslut för de verksamheter som huvudmannen ansvarar för. Dessutom får de skolenheter där Skolinspektionen fördjupat tillsynen och gjort tillsynsbesök ett eget beslut, som bara handlar om den skolenheten.

Skolinspektionen fattar också enskilda beslut avseende huvudmannens ansvarstagande över de skolformer som huvudmannen ansvarar för. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på de sakuppgifter som Skolinspektion grundar sina bedömningar på. I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.

Bilaga 2: Fakta om Söraby skola

Söraby skola ligger i tätorten Rottne som ligger 20 kilometer nordöst om Växjö. Utbildningen omfattar förskoleklass och grundskola årskurs 1-6. Samtliga årskurser är tvåparallella förutom årskurs 3 där 36 elever går i samma klass, undervisningen i denna klass leds av 2 lärare. Skolan leds av en rektor som även är rektor på Tolg skola. Rektorn är ny på skolan sedan januari 2015. Den pedagogiska personalen är indelad i 3 arbetslag, fritidshemmet och förskoleklass, årskurs 1-3 samt årskurs 4-6. På skolan finns en förstelärare. Skolan har en ledningsgrupp som består av rektor, arbetslagsledarna, förstelärare och specialpedagog. Vid tillfället för Skolinspektionens besök har skolan 280 elever. I skolans lokaler finns även fritidshem och ett bibliotek som under vissa tider är öppet för allmänheten.

Bilaga 3: Överklagandehänvisning

Skolinspektionens beslut om föreläggande vid vite får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Överklagandet ställs till Förvaltningsrätten i Stockholm, men ska skickas eller lämnas till Skolinspektionen, Gasverksgatan 1, 222 29 Lund.

Överklagandet ska ha inkommit till Skolinspektionen inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om klaganden är en part som företräder det allmänna ska överklagandet dock ha inkommit inom tre veckor från den dag då beslutet meddelades.

I skrivelsen ska anges vilket beslut som överklagas och vilken ändring som önskas. De skäl som finns för ändring bör också anges. Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller dennes ombud.